

اردوغان در مسیر تهران

رئیس جمهور ترکیه امروز دوشنبه با هدف بررسی پنج پرونده مهم از جمله توسعه روابط تهران و آنکارا و مساله سوریه در صدر هیئتی به ایران سفر خواهد کرد.

رجب طیب اردوغان رئیس جمهور ترکیه عصر روز دوشنبه ۲۷ تیر ماه با هدف شرکت در نشست «سران روند آستانه» به تهران سفر خواهد کرد. اردوغان قرار است در حاشیه این سفر با سید ابراهیم رئیسی، رئیس جمهور کشورمان دیدار کند.

در این سفر سلیمان سویلو وزیر کشور ترکیه، مولود چاووش اوغلو وزیر امور خارجه ترکیه، هاکان فیدان رئیس سازمان اطلاعاتی ترکیه، فخرالدین آلتون رئیس نهاد ریاست جمهوری ترکیه، ابراهیم کالین سخنگوی دفتر ریاست جمهوری ترکیه، فاتح دونمز وزیر انرژی ترکیه و مهمت موش وزیر تجارت ترکیه اردوغان را همراهی خواهند کرد. اما در این میان برخی از رسانه های نزدیک به اردوغان جزییاتی در مورد سفر رئیس جمهور ترکیه منتشر کرده اند که این جزییات نشان می دهد در دیدارهای رئیس جمهور ترکیه و ایران پنج پرونده مهم مورد بررسی قرار خواهد گرفت که در این گزارش خلاصه ای از محورهای سفر اردوغان ارائه می شود:

امضای سند همکاری بلند مدت

طبق ادعای رسانه های نزدیک به ائتلاف فکر حزب عدالت و توسعه، احتمال امضای سند همکاری بلند مدت میان دو کشور (ایران و ترکیه) وجود دارد. دولت ترکیه اخیرا مسیر عادی سازی روابط با امارات، عربستان سعودی و مصر را در فضای سیاسی جامعه خود دنبال می کند که بر این اساس قصد دارد روابط دو جانبه ایران و ترکیه را نیز به سطح بالاتری برساند برای همین سند همکاری بلند مدت تهران و آنکارا بیشتر شامل افزایش روابط اقتصادی و تجاری خواهد بود. پیش بینی می شود روند کریدور تجاری بین ترکیه، ایران و امارات نیز در این یادداشت تفاهم گنجانده شود. گفتنی است پیشتر با شروع مسیر تجاری از امارات و رسیدن به بندر اسکندرون ترکیه از طریق ایران، زمان حمل و نقل از ۲۱ روز به یک هفته کاهش پیدا کرده است.

مقابله با تروریسم، بحران مهاجرت و انواع قاچاق

از دیگر محورهایی که میان رهبران ایران و ترکیه رایزنی خواهد شد مساله تروریسم، مهاجرت شهروندان افغانی و قاچاق انسان خواهد بود. مساله امنیت مرزی از جمله دغدغه های دو کشور است و پیشتر در این خصوص همکاری های بسیاری را دنبال کرده اند. پیشتر در بیانیه ششمین نشست شورای راهبردی ترکیه-ایران به مساله مبارزه با تروریسم و تامین امنیت مرزی تاکید شد و در این راستا همکاری دو کشور در چارچوب برنامه مختلف دنبال شد.

سلیمان سویلو از وزیران دولت ترکیه در گفتگو با روزنامه صبح نیز گفته بود که ایران هم مانند ترکیه نگران مهاجران غیرقانونی است و میان آنکارا و تهران همکاری جدی در زمینه مبارزه با مهاجرت و قاچاق وجود دارد. البته شرکت در هفتمین دوره نشست شورای راهبردی ترکیه-ایران نیز از برنامه های سفر اردوغان نیز است.

جنگ اوکراین-روسیه و بحران انرژی

از دیگر موضوعاتی که پیش بینی می شود میان اردوغان و رئیس جمهور کشورمان مورد تبادل نظر واقع شود عملیات ویژه روسیه در اوکراین و تاثیر آن در بحران انرژی خواهد بود. ترکیه به عنوان کشور وارد کننده حامل های انرژی نگران تاثیر پذیری از جنگ اوکراین و بحرانی شدن مساله تامین انرژی است. هر چند برای حل موضوع اوکراین اقداماتی با هدف میانجیگری انجام داد اما نتیجه ای به همراه نداشت و همین گمانه زنی هایی درباره گفت و گو بین دو رئیس جمهور ایران و ترکیه و گفتگوهای دو جانبه و سه جانبه میان پوتین، رئیس و اردوغان را ایجاد کرده است.

پلتفرم شش جانبه ۳+۳

آذر ماه سال ۱۳۹۹ رجب طیب اردوغان رئیس جمهور ترکیه پس از حضور در رژه پیروزی در جمهوری آذربایجان، ایده همکاری های منطقه ای بین ارمنستان، گرجستان، آذربایجان، ایران، روسیه و ترکیه را با عنوان طرح گروه منطقه ای قفقاز مطرح کرد که بعداً پلتفرم ۶ جانبه نام گرفت. خرداد ماه سال بعد نیز اردوغان در سفر به شوشا که در جنگ قره باغ آزاد شده بود، پیشنهاد خود را تکرار کرد. ایران نیز در سطح وزیر امور خارجه و سفراء کشورهای مقیم از این ایده استقبال کرد.

پیرو آن در روز ۱۹ آذرماه سال ۱۴۰۰، اولین نشست همکاری های منطقه ای موسوم به فرمت ۳+۳

متشکل از سه کشور قفقاز جنوبی (آذربایجان - ارمنستان & گرجستان البته بدون حضور نماینده گرجستان به دلیل مسائل سیاسی با روسیه) و سه کشور همسایه با این منطقه شامل روسیه-ترکیه و ایران در سطح معاونان وزرای خارجه این کشورها در مسکو برگزار شد. اگر چه قرار بود دور دوم نشست در ماه اسفند سال گذشته برگزار شود اما آغاز جنگ اوکراین این نشست را با تاخیر مواجه کرد. طبق سخنان مقامات ایران و ترکیه دومین دور نشست پلتفرم شش جانبه به میزبانی تهران در آینده نزدیک برگزاری خواهد شد. بررسی جزئیات این نشست احتمالاً از مباحث رایج، هیئت ایران، و ترکیه در حاشیه سفر اردوغان خواهد بود.

سوریه؛ مهم ترین پرونده اردوغان

مساله سوریه هر چند بستر اختلاف نظر ترکیه و ایران محسوب می شود اما در گذشته شاهد همکاری دو کشور برای حل این موضوع در قالب روابط مبتنی بر فهم دو طرفه و دیپلماسی در نشست آستانه بوده ایم. اما ماجراجویی های ترکیه در خاک سوریه مساله دمشق را لاینحل کرده است. سخنان مقامات ترکیه و اخبار رسانه های این کشور نشان می دهد که نیروهای مسلح ترکیه با همکاری ارتش آزاد سوریه (که تحت حمایت آنکارا هستند) خود را آماده چهارمین عملیات در خاک مرز، سوریه کرده اند.

اخیراً نیز حسین امیر عبداللهیان وزیر امور خارجه ایران در سفری به ترکیه و سوریه و دیدار با رهبران این کشور تلاش کرد تا نگرانی های امنیتی آنکارا نه با حملات توأم با تجاوز بلکه مجدد از مجرای دیپلماسی حل و فصل شود. امیر عبداللهیان در مورد اهداف سفرش به سوریه در توثیتی گفته بود بخشی از سفرش به سوریه در چهارچوب تقویت ثبات، صلح و امنیت منطقه ای بین سوریه و ترکیه است. در همین راستا به نظر می رسد پرونده سوریه از مهم ترین موضوعات مورد بررسی اردوغان با ایران و حتی مقامات روسیه در سفر تهران خواهد بود.